

grundlag for, at det efterfølgende kan vurderes, om der kan gøres et retligt ansvar gældende over for involverede myndigheder, virksomheder eller personer.

De retlige konklusioner, herunder med hensyn til om der er grundlag for at gøre økonomiske krav gældende om fornødent ved sagsanlæg ved de almindelige domstole, må således drages af de involverede myndigheder og institutioner på grundlag af den afklaring af det faktiske begivenhedsforløb, som kommissionen gennem undersøgelsen har tilvejebragt.«

Som det fremgår, består kommissionens arbejde i at undersøge og klarlægge faktum i den færøske banksag. Herom skal kommissionen afgive en beretning, jf. lovens § 7. På grundlag heraf kan de involverede myndigheder og institutioner vurdere, om man vil søge nogen draget retligt til ansvar efter de herom gældende regler.

Kommissionen har – på samme måde som undersøgelsesretter og kommissionsdomstole – ikke dømmende myndighed og kan heller ikke have det, jf. grundlovens § 61, 2. pkt. Kommissionens bevisvurderinger er således ikke retligt bindende for parterne under en eventuel efterfølgende retssag.

Spørgsmålet om, hvorvidt det materiale, som kommissionen tilvejebringer, kan anvendes som bevismateriale eller på anden måde under en eventuel efterfølgende retssag, må i givet fald afgøres af retten efter de regler, som gælder for behandlingen af den pågældende sag.

2. Det er i spørgsmålet anført, at man i loven om undersøgelse af den færøske banksag ikke har iagttaget bestemmelserne i retsplejeloven om bl.a. »vidnepligt og vidneansvar og en eventuelt sigtet persons rettigheder«.

Det kan hertil oplyses, at det i lovens § 4, stk. 3, udtrykkelig er fastsat, at forklaring afgives efter reglerne i retsplejeloven.

Dette indebærer, at personer, der indkaldes til at afgive forklaring i retten, som udgangspunkt har vidnepligt, og at forklaring afgives under sædvanligt vidneansvar. Vidnepligten er undergivet de almindelige begrænsninger i retsplejeloven (bortset fra § 169 og § 170, stk. 3). Dette indebærer bl.a., at ingen kan forpligtes til at afgive vidneforklaring, hvis den pågældende herved vil udsætte sig selv for straf eller tab af velfærd, jf. retsplejelovens § 171, stk. 2, nr. 1.

Retten vejleder, hvis omstændighederne giver grund til det, vidnerne om indholdet af reglerne om vidneudelukkelse og vidnefritagelse. Det er

i den forbindelse i forarbejderne til loven forudsat, at personer, som kan risikere et disciplinært eller strafferetligt ansvar, afhøres med en tilkendegivelse om, at de ikke har pligt til at udtale sig, og at forklaring afgives uden sædvanligt vidneansvar.

Lovens regler om afgivelse af forklaring i retten er således i overensstemmelse med det almindelige retssikkerhedsprincip om, at ingen kan forpligtes til at inkriminere sig selv.

3. Endelig kan anføres, at det forhold, at forklaringerne afgives for lukkede døre, jf. lovens § 4, stk. 4, ikke har betydning for de ovenfor anførte spørgsmål.

4. Sammenfattende er der således efter Justitsministeriets opfattelse ingen tvivl om, at lovens regler om, hvordan undersøgelsen skal gennemføres, er udformet således, at formålet med undersøgelsen som angivet i § 2, stk. 2, kan opnås.

Spm. nr. S 2153

Til justitsministeren (2/5 96) af:

Óli Breckmann (KF):

»Kan den særlige fremgangsmåde med hensyn til tilvejebringelse af oplysninger i henhold til lov nr. 356 af 8. juni 1995 om undersøgelse af den færøske banksag medføre, at undersøgelsen bliver tilsidesat som værende uden retsvirkning af Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 2152.

Svar (17/5 96)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Som nævnt i besvarelsen af spørgsmål nr. S 2152 har undersøgelseskommissionen – på samme måde som undersøgelsesretter og kommissionsdomstole – ikke dømmende myndighed. Beretningen fra undersøgelseskommissionen indeholder ikke en afgørelse endsige en dom, men har alene til formål at tilvejebringe det bedst mulige grundlag for, at de relevante myndigheder m.v. efterfølgende kan tage stilling til, om